

การวิจัยภาวะการใช้เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ในการเกษตร

ปีการศึกษา 2543

โดย	อาจารย์ที่ปรึกษา		
นาย ปานะพันธุ์ ปัญญา โจม	อาจารย์ ประชา	บุญขวานิชกุล	
นาย สนธยา ทองนวล			
นาย สุธีรวัฒน์ แก้วชนะ			
นาย สุรพงษ์ เฟ็งมณี			
นาย อติเรก สุภาฉาย			

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาการใช้เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรในการทำนาของเกษตรกรผู้ทำนาในอำเภอองครักษ์จังหวัดนครนายก โดยศึกษาถึงเหตุผลที่เกษตรกรตัดสินใจใช้เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรลักษณะการใช้ผลที่ได้รับจากการใช้และปัญหาในการใช้เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรนั้นๆ ในการทำนา โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เกษตรกรผู้ทำนาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 ราย เป็นผู้มี และ ไม่มีเครื่องจักรกลฯ เป็นของตัวเองประเภทละ 54 ราย และ 35 ราย ตามลำดับวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบมาตรฐาน โดยใช้ไคสแควร์

ผลจากการวิจัยพบว่าเกษตรกรผู้ทำนาได้ใช้เครื่องจักรกล ฯ และอุปกรณ์การเกษตรในการทำนาโดยใช้ในการเตรียมดิน เพื่อทำแปลงเพาะกล้าและแปลงปักดำ หรือหว่านเป็นหลัก ทั้งนี้ด้วยเหตุผลสำคัญที่ต้องการให้ตนเองสามารถเพาะปลูกข้าวได้ทันตามฤดูกาล

การใช้เครื่องจักรกล ฯ ในการทำนาไม่ได้ช่วยให้เกษตรกรได้รับผลผลิตข้าวต่อไร่สูงขึ้นกว่าที่ไม่ได้ใช้เครื่องจักรกล ฯ แต่อย่างไรก็เพราะเกษตรกรไม่ได้เปลี่ยนแปลงกรรมวิธีและการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตนั่นเอง การใช้เครื่องจักรกล ฯ เพียงแต่ช่วยให้เกษตรกรได้รับความสะดวกรวดเร็วกว่าแรงสัตว์ และสามารถเพาะปลูกข้าวได้ทันตามฤดูกาลเท่านั้น

ปัญหาของการใช้เครื่องจักรกล ๑ ในการทำนาได้แก่เกษตรกรผู้รับจ้างไม่มาทำตามกำหนดนัดหมายที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้จ้างไม่มีเงินค่าจ้างและผู้รับจ้างมักเตรียมดินไม่เรียบร้อย ทำให้ผู้จ้างต้องเสียเวลาควบคุมดูแลการทำงานของผู้รับจ้างและต้องตกแต่งที่ดินเพิ่มเติมอยู่บ่อย ๆ

สำหรับเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของเครื่องจักรกล ๑ มักประสบปัญหาการขาดความรู้ในการใช้และบำรุงรักษาซึ่งเป็นเหตุทำให้เครื่องจักรกล ๑ เสียหายได้เร็วกว่ากำหนดที่ควรจะเป็น

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานขึ้นพิสูจน์ซึ่งปรากฏผลว่า เกษตรกรผู้ทำนาไม่มีความแตกต่างกันในการเป็นเจ้าของเครื่องจักรกล ๑ และอุปกรณ์การเกษตร แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในด้านอายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือนและรายได้ต่อปี แต่เกษตรกรผู้ทำนาที่มีพื้นที่ถือครองเพื่อการทำนาแตกต่างกันจะเป็นเจ้าของเครื่องจักรกล ๑ และอุปกรณ์การเกษตรแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีพื้นที่ถือครองเพื่อการทำนาจำนวน 10 ไร่ขึ้นไป จะมีแนวโน้มเป็นเจ้าของเครื่องจักรกล ๑ และอุปกรณ์การเกษตรมากกว่าผู้ไม่เป็น

ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการศึกษาลู่ทางใช้เทคโนโลยีในการผลิตข้าว โดยผู้ใช้เครื่องจักรกล ๑ และอุปกรณ์การเกษตรช่วยในการทำนาให้มากขึ้น รวมทั้งแนะนำการใช้เครื่องจักรกล ๑ และอุปกรณ์การเกษตรอย่างถูกต้องให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องจักรกล ๑ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นควรเพิ่มบทบาทในการให้การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแก่เกษตรกรให้มากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอให้รัฐบาลเร่งปรับปรุงระบบชลประทาน พร้อมกับจัดรูปที่ดินให้เหมาะสมรวมทั้งให้สินเชื่อการเกษตรแก่เกษตรกรให้มากขึ้นด้วย